

Библиотека
АН БССР

Калгаснік КОПЫЛЬСКИЙ

Орган Копыльскага РК КП(б)Б

№ 71 (1728)

Пянідзёлак 12 ліпеня

1943 г.

На помсту нямецкім акупантам

Два гады непаўнацення нямецкім захватчыкі, як шакалы, дзіраюць і знішчаюць мірнае насельніцтва. За гэты час нямецкія палачы замучылі і забілі, жывымі сталі і, павесілі і расотралялі толькі у Копыльскім раёне больш 6000 чы чым невинаватых мірных савецкіх грамадзян, жанчын, старыкоў і дзяцей.

Ніколі працоўныя раёна не забудуць і не даруюць нямецкім крываўіцам і іх прыслужнікам паліцэйскім масавага знішчэння мірнага насельніцтва у Нопылі, Прусах, Жавалках, Калодзежным, Масевічах, Пясочным, Рычэ, Свідзічах, Арэхаўцы і іншых вёсках.

Нямецка-фашысцкія людзеды, ра грамушы гаспадарку багатых калгасаў раёна, спалілі больш тысячы двароў калгаснікоў і іх усеіх іх маёмасцю.

Ад багатых і квітнеючых савецкіх сёл—Старыцы, Вількай Раўкі, Прус, Гуднага, Жавалак, Калодзежнага, Масевіч, з іх школамі, клубамі, бальніцамі і сельмагамі, засталіся толькі пяцілішчы. Іх даля спалілі нямецкія акупанты.

Руіны, висецыцы, мільды—вось сляды двухгадовага разбойніцкага гаспадарнічаня і жорсткага тэрору нямецка-фашысцкіх палачы у нашым раёне.

Але негледзячы на жорсткі тэрор, нямецкім акупантам не удалося зламаць у савецкіх людзей волю і упэўненасць у барацьбе за вызваленне нашай савецкай зямлі ад фашысцкай погані.

Тысячы савецкіх патрыотаў пашлі у партызанскія атрады і жорстка мецяць нямецкім акупантам, за го́ра і мукі савецкіх людзей. Ужо не адна сотня гітлераўцаў нашла сабе магілу на калгаснай зямлі Копыльскага раёна.

Кожны дзень павялічваецца ў Копылі лік мёртвых нямецкіх салдат і афіцэраў, жыхароў і паліцэйскіх, якія сваёй усе ўзрастаючай на роднай помсты.

Сёння, калі на савецка-нямецкім фронце ідуць жорсткія боі танкаў, пяхоты і авіяцыі, калі воіны Чырвовай Арміі стойка і мужна здбываюць шматлікія атакі нямецка-фашысцкіх палачы, свяшчэнны абавязак кожнага савецкага патрыота, які знаходзіцца ў тылу ворага, усиліць удары па яго тылавым камунікцыям, бязлітасна біць і праклятую немчуру.

На помсту нямецкім людзед м павінны падняцца ўсе працоўныя нашага раёна. Таварышы, сяляне, рабочыя і савецкая інтэлігенцыя йшчы вышэй паднімайце сваё барацьбе супроць невинных акупантаў. Отва і впеся у рады партызанскіх атрадаў, дапамагайце Чырвонай Арміі біць ворага.

Не давайце акупантам мяса, хлеба, зрываўце угон у Германію моладзі. Акружце ненавідцаў і празраннем усіх тых хто прадаўся немцам, хто ішоў на службу да іх. Сваёй актывнай барацьбой супроць акупантаў прыбліжаўце час свайго вызвалення.

СМЕРЦЬ НЯМЕЦКІМ АКУПАНТАМ

На Орлоўска-Курскім і Белградскім напрамках нашы войскі паспяхова адбываюць усе атакі танкаў і пяхоты наступваючага праціўніка.

За 3 дзень упартых боёў пад бітв і знішчана 2622 нямецкіх танкаў. У наветраных боіх і зенітнай артылерыйнай збіта 1126 самалётаў праціўніка.

НА ФРАНТАХ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

(Агляд ваенных дзеянняў за тыдзень з 5 па 11 ліпеня)

Восьмі дзень на зямлі і у наветры ідуць вялікія боі на Орлоўска-Курскім і Белградскім напрамках савецка-германскага фронту.

Зраніцы 5 ліпеня нямецка-фашысцкія войскі вялікімі сіламі танкаў і пяхоты і авіяцыі падтрымліваюць шматлікай авіяцыяй перайшлі у генеральнае наступленне супроць нашых войск.

Окандэнграваўшы на Орлоўска-Курскім і Белградскім напрамках 30 дывізіі, у тым ліку 15 танкавых, адну мота дывізію, 14 пяхотных і вялікую колькасць самалётаў, перакінуўшы шматлікія злучэнні авіяцыі з другіх вучасткаў савецка-германскага фронту і з Заходняй Еўропы, праціўнік раз ішоў увадам вялікіх сіл войск, танкаў і авіяцыі на вузкім участку фронту, хутка зламаць савецкую абарону і ўжо у першы дні наступлення дабіцца значных апрагтыўных вынікаў.

Нашы войскі моцна ўтрымліваюць займемныя рубяжы і адбываюць усе шматлікія атакі вялікіх сіл танкаў, пяхоты і авіяцыі праціўніка.

За тыдзень жорсткіх боёў нашы войскі падбілі і спалілі 2500 нямецкіх танкаў, у тым ліку некалькі сот танкаў тыпу "Тыгр". У наветраных боіх і зенітнай артылерыйнай збіта 1038 самалётаў, забіта да 60 тысяч салдат і афіцэраў праціўніка.

Магілы і панялішчы

Прыгожыя былі вёска Жавалкі. Заможна і культурна жылі калгаснікі. Безарамі на шырокай калгаснай вуліцы ярка гуралі электрычныя фанаты. Весела свіціла лампачка Ильича у кожнай сялянскай хаце.

Багаты былі гэтыя Чырвонаярмейскія Чатыры фермы давалі вольны і прыбытак. На СТФ было да 700 штук свіней. МТФ мелі івала 400 штук свінай рагат і жывёлы і маладняка, 160 добрых коней, многа авец, кроўнікаў, вялікую пчолапасеку, 850 гектараў добрай, урадлівай зямлі, 25 гектараў саду-моли калгаснай.

На калгасным полі працавалі трактары, камбайны і іншыя сельска-гаспадарчыя машыны.

Весела і культурна праводзілі калгаснікі час адпачынку. У вялікім, прыгожым клубе часта бавіла гукавое кіно. У хаце-чытальні слухалі радыё, чыталі газеты і кніжкі. А колькі радасні і вяселлі было на вечарах самадзейнага калгаснага моладзі.

У прыгожым будынку змяшчалася школа. Далёка чутны былі званкі, жыццярадасныя песні дзяцей. За гады савецкай улады з вёскі вышла больш 30 настаўнікаў, дзесяткі камандзіраў Чырвонай Арміі, многа лётараў і іншых спецыялістаў. Моладзь навучалася у вышэйшых і сярэдніх навучальных установах.

І вось прыйшла дзённая арда фашысцкіх разбойнікаў і душогубаў. Настала і адасці і вяселля.

У першыя месяцы нямецкія акупанты аграбілі калгас, забралі жывёлу і хлеб. Зімою гэтага году гітлераўскія разбойнікі ўчынілі у Жавалках страшанае злачынства. Рэвіцкую, калі ўсе сяляне былі дома, нямецкія бандыты расстрэлялі у хатах усіх людзей у тым ліку старыкоў, жанчын і дзяцей, а хаты з трупамі забітых запалілі. Так гітлераўскія палачы зверскі забілі больш 600 чалавек нявіннага мірнага насельніцтва і спалілі усю вёску.

Некалькі дзён згарэлі трупы і косці спаленых людзей валяліся на панялішчах і толькі былі пахаваныя сялянамі суседніх вёсак.

Квітуючую савецкую вёску фашысцкія людзеды не ратварылі у магілкі.

Вось яны „Новы парадок“ прынеслі нам гітлераўскія „вызваліцелі“.

Сыны і дачкі беларускага народу, бярыце ў рукі зброю і помсціце гітлераўскім забойцам.

Помсціце за спаленых вёсак, за тысячы расстрэляных, павешаных, спаленых і замучаных навіх братоў і сяспер, бацькоў і мацяраў, жоўпак і дзяцей.

Сцяпан Д.

Зверствы нямецкіх акупантаў

Гэта было зімою у дзень 25-ай гадавіны Чырвонай Арміі. На світанні соўзесімя Дзяржынскага быў абкружан немцамі і паліцый. Як бы з матэю правяршы дакументаў, усіх рабочых гітлераўцы сагналі у адзін барак. Калі ўсе з сем'ямі былі сабраныя, гітлераўскія людзеды учынілі нечуванае злачынства. Яны падпалілі барак з жывымі людзьмі, каб апошнім

не уцякнулі нямецкія бандыты безупыняна стралялі па вокнах з кулямэтаў.

Дзевяціцці гадоваму хлопцу Касевка Давыду удалося выскочыць з агра. Жан дарм славу яго і жывым і гнуу у агонь.

Страшнаю смерцю загінулі 64 чалавекі. Памяраючы у палым агню, у жудасных мучках, бявіныя хваляры фашысцкіх бандытаў праці і адломілі за іх.

Максім Ш.

Дэсантныя аперацыі саюзнікаў на востраве Сіцылія

Лондан, 11 ліпеня. (Тасс). Штаб саюзных войск паведамляе, што войскі саюзнікаў зрабілі высадку дэсанта на востраў Сіцылію. Высадка дэсанта ўтваралася пры дапамозе авіяцыі, падтрыманнай велькімі сіламі. Амерыканскія часткі прарвалі пераганы умацаванні ў гэтым раёне.

Як паведамляе агенства Рэйтар, высадка войск утваралася ў розных месцах працягам на 150 кіламетраў Сіцылійскага узбярэжжа. На востраў працягваюць прыбываць войскі, зброя, транспартныя сродкі, снаражэнне.

Першыя англіійскія і амерыканскія парашутысты высаджаны на востраве Сіцылія 9 ліпеня ў 19 г. 20 мінут. Следзім за парашутыстамі скінуты дастаўлены на самалетах і буксіруемых імі планерах англіійскія войскі. Дасягнуўшы зямлі, яны адразу знішчылі абарону праціўніка на узбярэжжы.

Парашутысты прызначылі раней чым зенітная артылерыя праціўніка адкрыла агонь. Планеры і транспартныя самалеты працягвалі прыбываць на сустрэку шырокага супраціўлення за выключэннем зенітнага агню.

Лондан, 11 ліпеня. Як афіцыйна паведамляецца бамбардзіроўчыкі саюзнікаў атакавалі ўчора аэрадром праціўніка ў Сіцыліі, пуняты сувязі, транспарт і другія непрацельскія аб'екты на улутранай частцы вострава.

У ноч на 10 ліпеня авіяцыя саюзнікаў падвергла інтэнсіўным атакам аэрадром праціўніка і іншыя яго аб'екты ў раёне высадкі дэсанта.

Як паведамляе агенства Рэйтар, разведывальныя палеты паказалі, што некалькі гадоўных аэрадромаў Сіцыліі прыведзены ў нягоднасць. На адным з аэрадромаў абнаружана ад 30 да 50 сапутых варожых самалетаў.

ПРЫБЫЦЦЕ ў АНГЛІЮ ВАЕННАГА МІНІСТРА ЗША СЦІМСОНА

Як перадае агенства Рэйтар, ваенны міністр ЗША Сцімсон прыбыў у Англію. У час свайго прабывання ў Англіі Сцімсон сустрэнецца з камандуючым амерыканскімі ўзброенымі сіламі на Брытанскім театры ваенных дзеянняў генералам Дэверсам і вышнімі грамадзянскімі і ваісковымі ўладамі Англіі, праінспектуе амерыканскія войскі, аэрадромы і другія ваісковыя аб'екты.

БАМБАРДЫРОўКА КЕЛЬНА

У ноч на 10 ліпеня англіійская авіяцыя ўтварыла 119 палёт на горад Кельн (Германія). У выніку бамбардыроўкі узнікла многа пажараў.

РЭДКАЛЕГІЯ